

INFORMACIJA O NAČINU UTVRĐIVANJA PROMJENE KAMATNIH STOPA I NAKNADA NA KREDITE I DEPOZITE GRAĐANA

Ovom informacijom objašnjava se način promjene kamatnih stopa i naknada na kredite i depozite građana, u Podravskoj banci (u daljnjem tekstu: Banka).

1. VRSTE KAMATNIH STOPA

Banka ugovara s klijentima promjenjive i fiksne kamatne stope.

1.1. PROMJENJIVE KAMATNE STOPE

▪ **Administrativne kamatne stope**

Administrativna kamatna stopa odnosi se na kamatnu stopu koja se mijenja isključivo temeljem Odluke Uprave Banke.

▪ **Tržišno indeksirane kamatne stope**

Tržišno indeksirana kamatna stopa je kamatna stopa čija je visina podložna izmjenama s osnove tržišnog indeksa i kamatne marže.

▪ **Promjenjiva kamatna stopa temeljem odluka eksternih nadležnih tijela, odnosno institucija**

Promjenjiva kamatna stopa je kamatna stopa koja ovisi o Odlukama eksternih nadležnih tijela, odnosno institucija (HBOR, EBRD, Republika Hrvatska i sl.).

1.2. FIKSNE KAMATNE STOPE

Fiksne kamate stope odnose se na kamatne stope koje su nepromjenjive kroz cijelo vrijeme trajanja ugovora o kreditu, odnosno ugovora o depozitu. Prilikom definiranja uvjeta ili donošenja odluka o uvođenju pojedinih kreditnih i depozitnih proizvoda, Banka propisuje, Odlukom o kamatnim stopama, visinu kamatne stope kao i način obračuna kamata.

2. KREDITNI POSLOVI

Kod kreditnih poslova Banka može ugovoriti promjenjivu ili fiksnu kamatnu stopu.

2.1. PROMJENJIVA KAMATNA STOPA, u koju spadaju:

- Administrativna kamatna stopa,
- Tržišno indeksirana kamatna stopa i
- Promjenjiva kamatna stopa temeljem odluka eksternih nadležnih tijela/institucija.

2.2. FIKSNA KAMATNA STOPA

Sa svim klijentima i po svim vrstama kredita Banka u pravilu ugovora kamatne stope sukladno Odluci o kamatnim stopama Banke. Ako je kamatna stopa ugovorena kao promjenjiva, onda se takva stopa, osim ako u Odluci o kamatnim stopama nije izrijekom navedeno nešto drugo, smatra administrativnom kamatom stopom. Navedeno se ne odnosi na posebne programe koje Banka realizira u suradnji s drugim institucijama ili tijelima (npr. HBOR, RH, EU) obzirom da u predmetnim slučajevima na promjenu kamatnih stopa na takve plasmane i proizvode, između ostalog, utječu i odluke institucija i tjela u suradnji s kojima su plasmani odobreni.

3. UVJETI POD KOJIMA SE MIJENJA KAMATNA STOPA TIJEKOM KORIŠTENJA ODNOSNO OTPLATE KREDITA

Promjena kamatnih stopa predstavlja ponovno određivanje visine kamatne stope sukladno uvjetima o promjenjivosti. Period promjene kamatne stope je razdoblje između dva uzastopna utvrđivanja visine kamatne stope.

3.1. PROMJENA TRŽIŠNO INDEKSIRANE KAMATNE STOPE

Prilikom ugovaranja tržišno indeksirane kamatne stope, definira se sljedeće:

- **Referentna kamatna stopa** koja mora sadržavati naziv valute (EUR, HRK i sl), ročnosti (mjeseci, dani) i vrijeme utvrđivanja kod ugovaranja (na datum ugovaranja ili unaprijed definirani dan). Referentna kamatna stopa može biti Kamata na trezorske zapise MF-a RH, ZIBOR, LIBOR, EURIBOR i sl.,
- **Bazno razdoblje referentne kamatne stope** - definirano kalendarsko razdoblje primjene referentne kamatne stope i
- **Uvjeti i dinamika promjene** ugovorene kamatne stope.

Referentna kamatna stopa je definirana za određeni proizvod, te ukoliko se referentna kamatna stopa mijenja i ugovorena je fiksna kamatna marža, odnosno nisu se stekli uvjeti za korekciju promjenjive kamatne marže, za

povedanje/smanjenje referentne kamatne stope za određeni postotak (npr. EURIBOR za 0,25%), povedat/smanjit de se tržišna kamatna stopa za isti postotak (TKS se povedava/smanjuje za 0,25%).

Metodologija za utvrđivanje tržišno indeksirane kamatne stope (TKS)

TKS = referentna kamatna stopa (s definiranim vremenskim obilježjem) + kamatna marža

Kod tržišno indeksirane kamatne stope, ukoliko nije drukčije definirano Odlukom o kamatnim stopama i Ugovorom, učestalost izmjene visine kamatne stope provodi se sukladno vremenskom obilježju parametra i prema ugovorenom datumu promjene kamatne stope. Referentne kamatne stope mijenjaju se sukladno promjenama na tržištu novca ili drugom tržištu na kojem kotiraju kamatne stope.

Vremenska obilježja referentne kamatne stope:

Parametar	Vremensko obilježje	Izvor
ZIBOR (HRK)	3 mjeseca, 6 mjeseci	Reuters, Bloomberg
EURIBOR (EUR)	3 mjeseca, 6 mjeseci, 12 mjeseci	Reuters, Bloomberg
LIBOR (EUR)	3 mjeseca, 6 mjeseci, 12 mjeseci	Reuters, Bloomberg
LIBOR (USD, CHF i ostale valute)	3 mjeseca, 6 mjeseci, 12 mjeseci	Reuters, Bloomberg
Prinos na TZ MF-a (HRK)	91 dan, 182 dana, 364 dana	Ministarstvo financija

Kod tržišno indeksiranih kamatnih stopa vezanih na trezorske zapise MF-a RH, ukoliko nije drukčije ugovoreno, izmjena kamate stope provodi se mjesečno odnosno tromjesečno i prema datumu utvrđenom u Odluci o kamatnim stopama. Utvrđena referentna kamatna stopa vrijedi do kraja tekudeg razdoblja promjene kamatne stope kada se uvrđuje nova vrijednost za sljedeće razdoblje. Za datum određivanja referentne kamatne stope Banka primjenjuje dva načina ponovnog određivanja iste, a time i kamatne stope plasmana: na početku kalendarskog razdoblja i na ugovoreni datum ili na drugi način utvrđeni datum. Ukoliko određeni parametar prestane postojati, ugovorne strane u pisanom obliku ugovorit de novi parametar, a ako to ne učine, primjenjivat de se administrativna kamatna stopa iz Odluke o kamatnim stopama za tu ili sličnu vrstu kredita.

Kamatna marža

Banka kod tržišno indeksirane kamatne stope može ugovoriti **fixnu kamatnu maržu** ili **promjenjivu kamatnu maržu**.

Fiksna kamatna marža je ista za cijelo vrijeme trajanja ugovornog odnosa. Promjenjivu kamatnu maržu Banka može povedati/smanjiti i uključiti troškove premije rizika ukoliko se u odnosu na protekla tri mjeseca promijeni vrijednost sljedećih elemenata:

- tržišna kotacija premije za rizik Republike Hrvatske (CDS RH). Ukoliko se premija za rizik Republike Hrvatske (CDS RH) promijeni za više od 0,3 postotka, Banka može promijeniti kamatnu maržu do proporcionalno dvostrukog postotka.
- trošak očekivanog gubitka (rezervacija i ispravaka vrijednosti) temeljem agregiranog izvještaja na razini bankarskog sektora (HNB).

Ukoliko se trošak gubitka (rezervacija i ispravaka vrijednosti) poveda za više od 0,5 postotka, Banka može promijeniti kamatnu maržu do proporcionalno dvostrukog postotka. Tržišno indeksirane kamatne stope mogu imati ugovorenu donju i gornju granicu (visinu) ugovorene kamatne stope ukoliko referentna kamatna stopa padne ili poraste iznad određene visine ili za određeni postotak. Gornja granica ugovorene kamatne stope definira se u skladu s regulatornim zahtjevima RH-a o maksimalno dopuštenoj kamatnoj stopi, a donja granica ugovorene kamatne stope definira se kao prosječna kamatna stopa na kredite kreditnih institucija na tržištu RH u prethodnom šestomjesečnom razdoblju.

3.2 PROMJENA ADMINISTRATIVNE KAMATNE STOPE

Ugovorena stopa se usklađuje prilikom svake od promjena **bazne kamatne stope**, ukoliko ugovorom nije drukčije regulirano. U pojedinim slučajevima Banka može ugovoriti donju i gornju granicu (visinu) ugovorene kamatne stope ukoliko bazna kamatna stopa padne ili poraste iznad određene visine ili za određeni postotak. Gornja granica ugovorene kamatne stope definira se u skladu s regulatornim zahtjevima Republike Hrvatske o maksimalno dopuštenoj kamatnoj stopi, a donja granica ugovorene kamatne stope definira se kao prosječna kamatna stopa na kredite kreditnih institucija na tržištu RH u prethodnom šestomjesečnom razdoblju. Usklađivanje kamatne stope može se provesti za sve kredite u korištenju i kredite u otplati na datum promatrane promjene elemenata. Datum na koje se promatraju promjene elemenata su 30.06. i 31.12. u godini. Procjene izmjene kamatnih stopa se temelje na metodologiji izračuna **internog kamatnog indeksa**, kojom se dokumentiraju praksa i kriteriji (elementi koji iniciraju promjenu kamatne stope) koje Banka određuje u utvrđivanju potrebe o promjeni administrativnih kamatnih stopa. Banka je ovlaštena promijeniti administrativnu kamatnu stopu koju su klijenti obavezni pladati temeljem postojećih poslova ugovorenih s Bankom u slučaju promjene **bazne kamatne stope**.

Interni kamatni indeks (OI) definiran je sljedećim parametrima i ponderom utjecaja :

- Osnovnom kamatnom stopom (P)** koja se sastoji od:

- Prosječne pasivne kamatne stope za depozite građana (primarni izvor) na domaćem tržištu,
- Prosječne kamatne stope za sekundarne izvore financiranja, zaduženja izračunatih iz kamatnih stopa (EURIBOR, USD LIBOR, ZIBOR) prema originalnoj ročnosti zaduženja.

Osnovna kamatna stopa (P) vrijedi za sve kredite, bez obzira na namjenu, valutu ili ročnost.

- **Premijom rizika (L)** – predstavlja premiju na kreditni rizik zemlje (premija rizika RH i bankarskog sustava iznad referentne krivulje prinosa)
- **Regulatornim troškom (R)** – koji uključuje trošak izdvajanja obvezne pričuve, osiguranja minimalno potrebnih deviznih potraživanja u odnosu na devizne obveze i sl.

Banka jednom godišnje testira utjecaj parametara na interni kamatni indeks i razmatra visinu pondera pojedinog parametra. Interni kamatni indeks (OI) jest referentna varijabla pri odlučivanju o promjeni kamatnih stopa promjenjivih po Odluci Uprave Banke na odobrene kredite građanima. Kada se interni kamatni indeks u promatranom razdoblju promijeni po pojedinoj vrsti kredita sukladno Uvjetima promjene bazne kamatne stope, Banka može donijeti odluku o korekciji kamatne stope.

Bazna kamatna stopa za kredite (K) određena je kao zbroj internog kamatnog indeksa (OI) i referentne operativne marže (M) koja uključuje predviđene troškove kreditnog rizika, operativne troškove vezane na pojedinu vrstu proizvoda i maržu Banke.

$$\text{Bazna kamatna stopa (K)} = \text{OI} + \text{M}$$

Bazna kamatna stopa (K) služi kao osnova pri određivanju i donošenju odluka o cijeni kredita odnosno visini kamatne stope po kreditima za građane (potrošače). Operativna marža (M) kod administrativnih kamatnih stopa na kredite građana utvrđuje se kao fiksna za cijelo vrijeme trajanja ugovornog odnosa.

Uvjeti promjene bazne kamatne stope

Usklađivanje administrativne kamatne stope može se provesti za sve kredite koji su u korištenju ili u otplati. Svakih 6 mjeseci razmatra se eventualna promjena administrativnih kamatnih stopa na kredite odobrene građanima, a 6 mjesecni periodi su fiksirani na referentne vremenske točke u godini (31. srpnja i 31. siječnja). **Krediti plasirani u periodu od 31. siječnja do 31. srpnja imaju referentnu vrijednost s datumom 31. siječnja iste godine, a krediti plasirani u periodu od 31. srpnja do 31. siječnja sljedeće godine imaju referentnu vrijednost indeksa s datumom 31. srpnja iste godine.** Odluka o promjeni kamatnih stopa ulazi u razmatranje ukoliko se vrijednost internog kamatnog indeksa u referentnoj vremenskoj točki u odnosu na referentnu vrijednost indeksa promijeni za više od 0,15 postotaka. Ukoliko se donosi Odluka o promjeni kamatnih stopa, kamatna stopa se mijenja proporcionalno iznosu promjene bazne kamatne stope. Usklada kamatnih stopa u smislu metodologije znači da Banka može povedati ili smanjiti iznos kamatne stope ukoliko se interni kamatni indeks promijenio najmanje 0,15 postotaka u vremenskom razdoblju od zadnje promjene kamatne stope, uzimajući u izračun i promjenu indeksa za koju nije prethodno korigirana kamatna stopa unatrag 24 mjeseca. Banka je ovlaštena jednom polugodišnje revidirati pretpostavke i elemente koji se uzimaju u obzir pri izračunu bazne kamatne stope. U slučaju da Banka promijeni pretpostavke i elemente koji se uzimaju u obzir pri izračunu bazne kamatne stope, informacije o promjenama de objaviti na svojim prodajnim mjestima odnosno internet stranicama najmanje 15 dana prije njene primjene.

Primjer izračuna promjene Internog kamatnog indeksa:

	Vrijednosti parametara na dan 31.12.2009	Vrijednosti parametara na dan 30.06.2010
Prosječna pasivna kamatna stopa na depozite građana	3,468	3,050
6M Euribor	0,994	1,041
5Y CDS Spread	2,295	3,279
Regulatorni trošak	1,780	1,780
Interni kamatni indeks	2,302	2,360
Promjena u odnosu na bazno razdoblje		0,058%

Iz primjera je vidljivo da je izračunata promjena Internog kamatnog indeksa od 0,058 postotaka u baznom razdoblju manja od propisanih 0,15 postotaka pa u tom slučaju administrativne kamatne stope ne ulaze u razmatranje za promjenu.

4. DEPOZITNI POSLOVI

Banka sa svim klijentima i po svim vrstama depozita u pravilu ugovara promjenjivu ili fiksnu kamatnu stopu prema Odluci o kamatnim stopama.

Promjena kamatnih stopa

Sukladno Odluci o kamatnim stopama, Banka mijenja pasivne kamatne stope svim klijentima građanima (potrošačima), s kojima je ugovorena administrativna kamatna stopa. Usklađivanje administrativne kamatne stope za depozite može se provesti svaka 3 mjeseca, nakon čega Banka donosi odluku o eventualnoj promjeni administrativnih kamatnih stopa na depozite primljene od građana (potrošača). Usklada kamatnih stopa na depozite temeljem metodologije znači da Banka može povedati ili smanjiti iznos kamatne stope ukoliko se prosjek kamatnih stopa banaka u RH¹ za sve vrste kratkoročnih i dugoročnih depozita (kunske depozite, kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite) promijenio za **najmanje 0,10 postotaka** u vremenskom razdoblju od zadnje promjene kamatne stope, uzimajući u izračun i promjenu indeksa za koju nije prethodno korigirana kamatna stopa unatrag 24 mjeseca. Ukoliko se donosi Odluka o promjeni kamatnih stopa zbog promjene prosjeka kamatnih stopa banaka u RH (za najmanje 0,10 postotaka) kamatna stopa na depozite se može promijeniti za trostruki postotak promjene prosjeka kamatnih stopa na depozite banaka u RH. Odluka o promjeni kamatnih stopa temelji se na provedenim procjenama i analizama kojima je cilj utvrditi konkurentnost i održivost postojećih kamatnih stopa, voditi računa o profitabilnosti poslovanja s klijentima, riziku posla i troškovima poslovanja Banke. Navedene procjene i analize zasnivaju se na sljedećem:

- analizi prošlih promjena odnosnih pozicija i učestalosti promjena kamatnih stopa na tržištu,
- statističkim predviđanjima vjerojatnosti, volatilnosti i učestalosti promjene tržišnih kamatnih stopa koje utječu na određivanje cijene izvora sredstava te
- predviđanjima drugih unutarnjih (npr. neto kamatna marža, strategija poslovanja i financiranja plasmana Banke) i vanjskih elemenata (npr. reputacijski rizik, konkurencija) koji utječu na formiranje kamatnih stopa.

U slučaju da Banka promijeni pretpostavke i elemente iz metodologije izračuna pasivne kamatne stope, informacije o promjenama de objaviti na svojim prodajnim mjestima odnosno internet stranicama najmanje 15 dana prije njene primjene.

5. UTVRĐIVANJE NAKNADA

Banka propisuje vrstu i visinu naknada temeljem Odluke o tarifi naknada koju donosi Uprava Banke. Kod utvrđivanja visine naknade u Odluci o Tarifi naknada Banka uvijek uzima u obzir sljedeće: profitabilnost proizvoda, stvarni trošak proizvoda, visinu naknade kod konkurencije, cjenovnu osjetljivost pojedinih skupina klijenata i marketinšku poruku koju se želi odaslati klijentima. Naknade za pojedine usluge Banke naplađuju se prilikom obavljanja usluge, po Tarifi naknada koja se primjenjuje na dan obavljanja usluge. U slučaju izmjene Tarife naknada, visina naknade za pojedine usluge utvrđuje se na osnovi faktora navedenih u prethodnom stavku. Po pojedinom proizvodu Banka može s klijentom ugovoriti i naplatiti **naknadu prema Tarifi ili naknadu različitu od naknade utvrđene Tarifom za klijente banke i to izraženu u postotku ili promilu od iznosa posla, ugovora ili transakcije, odnosno u apsolutnom iznosu**. Naknade se utvrđuju u postotku ili promilu od iznosa posla, ugovora ili transakcije, ili u apsolutnom iznosu. Za naknade izražene u postotku ili promilu može biti utvrđen minimalni i/ili maksimalni apsolutni iznos. Odluke o odobrenju naknade različite od naknade utvrđene Tarifom donosi Uprava Banke. Banka u pravilu obračunava naknadu prije obavljanja transakcije, u trenutku obavljanja transakcije i početkom obračunskog razdoblja unaprijed. U slučaju da Banka promijeni naknade u Odluci o Tarifi naknada, te de informacije o promjenama objaviti na svojim prodajnim mjestima odnosno internet stranicama najmanje 15 dana prije njene primjene.

¹ Izvor: Bilten HNB-a